

BOEDAPEST IN HET KORT

Boedapest, vaak beschreven als het 'Kleine Parijs van Midden-Europa', is niet alleen beroemd om de monumenten die de 1000 jaar oude cultuur van de stad weerspiegelen, maar ook vanwege de overblijfselen van anderen die zich hier vestigden. In de stad ziet u nog steeds resten van de Romeinse en Turkse bezetting. Na de Turkse heerschappij had vooral de unie met Oostenrijk een grote invloed op de gedaante van de stad. In het deel *Van buurt*

tot buurt vindt u een beschrijving van bijna 150 attracties. Om het meeste uit uw verblijf te halen, staan op de volgende twintig bladzijden de hoogtepunten van Boedapest. U leest over musea, kerken en synagogen, paleizen en historische gebouwen, baden en zwembaden en de invloed van de Secessionstijl in de stad. Overal wordt verwezen naar de hoofdbeschrijving in het boek. Hieronder staan de bezienswaardigheden die u niet mag missen.

De tien mooiste bezienswaardigheden van Boedapest

Váci-sstraat
Blz. 131.

Gellért-monument
Blz. 97.

Gellért-baden
Blz. 94–95.

Parlement
Blz. 112–113.

Nationaal Museum
Blz. 134–137.

Hongaarse Staatsopera
Blz. 122–123.

Matthiaskerk
Blz. 86–87.

Margaretha-eiland
Blz. 176–177.

Kettingbrug over de Donau
Blz. 66

Nationale Galerie
Blz. 78–81.

Hoogtepunten: de Secession

Bezoekers van Boedapest zijn vaak onder de indruk van de fraaie laat-19de-eeuwse en vroeg-20ste-eeuwse gebouwen. De meeste staan in het centrum van Pest en rond Városliget; Boeda was toen al ontwikkeld en biedt weinig voorbeelden. Deze stijl heeft zijn oorsprong bij avant-gardistische kunstenaars in Parijs en Wenen, waar de term secession vandaan komt. In Boedapest was de Secessionstijl ook de inspiratiebron voor de Hongaarse Nationale Stijl. Meer informatie vindt u op bladzijde 58–59.

Vrouw met vogelkooi (1892)

Dit schilderij van József Rippl-Rónai bezit een mysterieuze, intieme sfeer, die typerend is voor de Hongaarse kunst van deze periode. Het hangt nu in de Nationale Galerie (blz. 81).

Ijzeren hek van het Gresham-paleis

Het smeedijzeren hek van het Four Seasons Gresham Palace-hotel bevat twee pauwen, een klassiek Secessionmotief. Dit gebouw van Z. Quittner en de gebroeders Vágó dateert van 1905–1906.

Lechnerhuis op de Bartók Béla út

Ödön Lechner was de belangrijkste architect van de Hongaarse Nationale Stijl. In 1899 bouwde hij voor zijn broer Gyula dit appartementenblok op Bartók Béla út 40 (op de vierde verdieping bevond zich zijn eigen atelier).

De school op de Rozenheuvel

Dezső Zrumecky, een student van de bekende architect Károly Kós, gebruikte motieven van dorpsuizen in Transylvaanië bij dit gebouw in de Áldás utca.

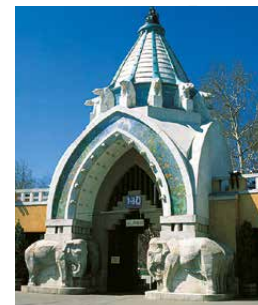

Postsparbank

De hoofdtrap van dit gebouw van Ödön Lechner is versierd met rank traliewerk, ronde lampen en decoratieve ramen.

Ingang dieren tuin

Kornél Neuschloss maakte handig gebruik van de hindoe-architectuur toen hij deze door twee olifanten bewaakte poort schiep.

Sipeky Balázs-villa

Deze tussen 1905–1906 gebouwde villa is wellicht het representatiefste voorbeeld van de Secession in Boedapest. Hij werd ontworpen door Ödön Lechner.

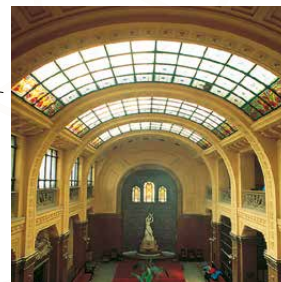
Philantia-bloemenwinkel

Deze buitengewone bloemenwinkel ligt aan de Váci utca. Het interieur van de winkel is in Secessionstijl en het gebouw zelf is neoclassicistisch.

Gellért-hotel en -badencomplex

Een door bogen gedragen glazen dak versterkt het rustgevende karakter van deze zaal in het kuurcomplex van het Gellért-hotel. De interieurs in Secessionstijl behoren tot de fraaiste van Boedapest.

Onder de loep: Koninklijk Paleis

Het Koninklijk Paleis heeft vele gedaanten gekend. Zelfs nu weet men nog niet precies waar koning Béla IV begon te bouwen aan zijn kasteel, al denkt men dat het dichterbij de plaats van de Matthiaskerk (blz. 86–87) was. Keizer Sigismund van Luxemburg bouwde op de huidige plaats een gotisch paleis. Hieromheen ontwikkelde zich het kasteel. In de 18de eeuw zetten de Habsburgers hier hun monumentale paleis neer. Het huidige bouwwerk is een herbouw van het in februari 1945 verwoeste 19de-eeuwse paleis. Tijdens de werkzaamheden werden resten van het 15de-eeuwse gotische paleis ontdekt. Hongaarse archeologen besloten de opgegraven muren en kamers in de reconstructie op te nemen.

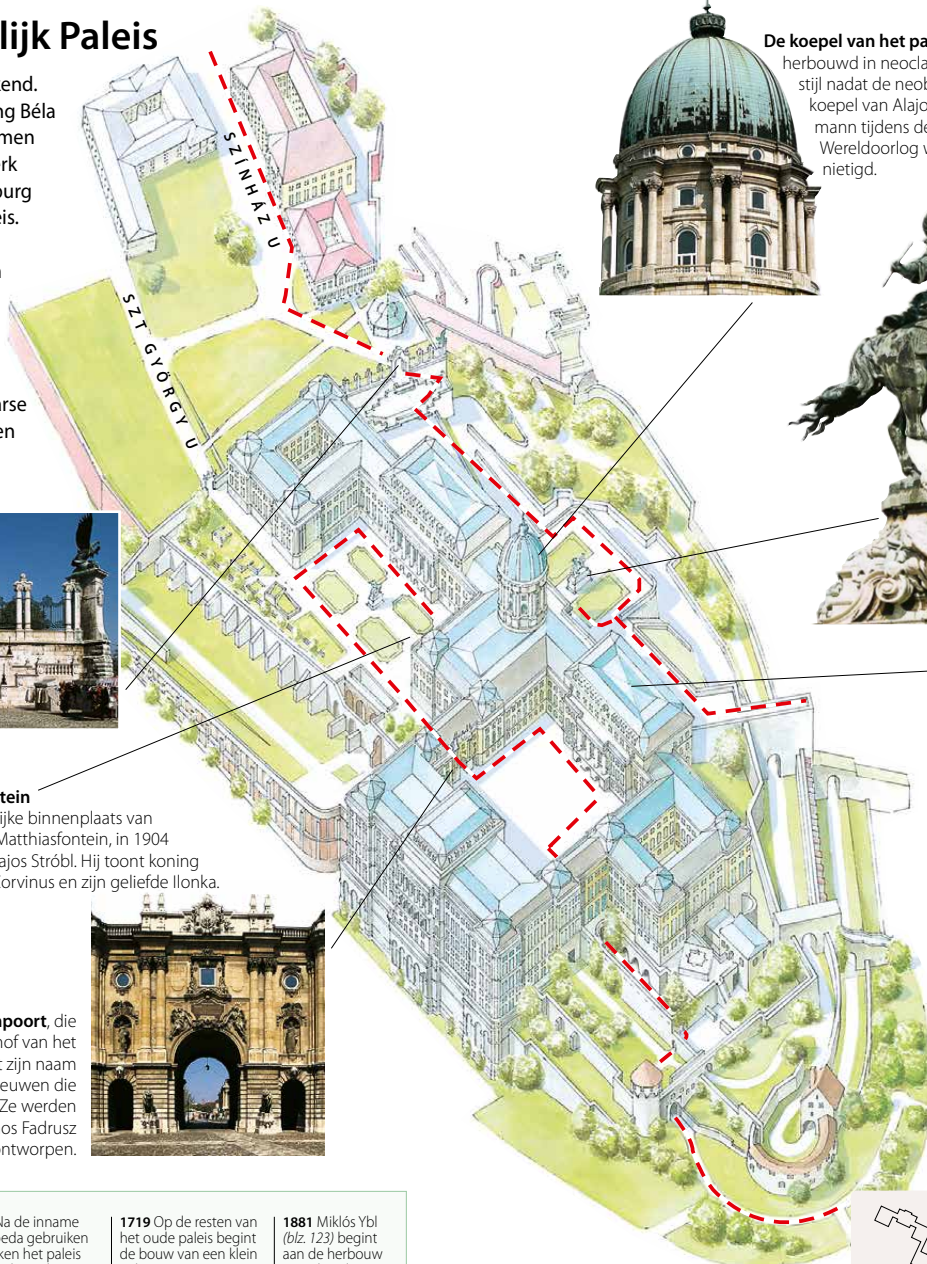
Een sierpoort uit 1903 leidt van de Habsburgtrappen naar het Koninklijk Paleis. Vlakbij bewaakt een bronzen beeld van de mythische *turul*-vogel het paleis. Het beeld gedenkt de 1000ste verjaardag van de verovering door de Magyaren in 896.

1 ★ Matthiasfontein

Op de noordwestelijke binnenplaats van het paleis staat de Matthiasfontein, in 1904 ontworpen door Alajos Ströbl. Hij toont koning Matthias (Mátyás) Corvinus en zijn geliefde Ilona.

De Leeuwenpoort, die naar een binnenhof van het paleis leidt, dankt zijn naam aan de vier leeuwen die hem bewaken. Ze werden in 1901 door János Fadrusz ontworpen.

De koepel van het paleis werd herbouwd in neoclassicistische stijl nadat de neobarokke koepel van Alajos Hauszmann tijdens de Tweede Wereldoorlog was vernietigd.

Een beeld van prins Eugenius van Savoye door József Róna werd onthuld in 1900. Het herdenkt de Slag bij Zenta in 1697, een keerpunt in de oorlog tegen de Turken. De bas-reliëfs op de sokkel tonen gebeurtenissen uit de strijd. Aan de voeten van het paard liggen twee Turkse gevangenen.

4 ★ Hongaarse Nationale Galerie

Hier bevinden zich kunstwerken die de geschiedenis van Hongarije uitbeelden. In het museum worden perioden van buitenlandse overheersing en autonomie met behulp van de grote collectie tot leven gebracht.

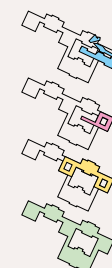
Symbol

— Aanbevolen route

Bouw van het Koninklijk Paleis

In de 15de eeuw werd op deze plaats een gotisch paleis neergezet, dat in 1458 door Mátyás in renaissancestijl werd herbouwd. Na de Turkse heerschappij werd het verwoest en op kleinere schaal herbouwd. Maria Theresia breidde het uit en het werd voltooid in 1905. Na de Tweede Wereldoorlog werd het herbouwd naar het ontwerp van 1905.

15de eeuw 1749
1719 1905

0 meter 50

Turul-vogel

1255 Eerste geschreven document, een brief van Béla IV, verwijst naar de bouw van een kasteel

ca. 1400 Sigismund van Luxemburg bouwt een gotisch paleis op deze plaats

1541 Na de inname van Boeda gebruiken de Turken het paleis als paardenstal en opslagplaats voor buskruit

1719 Op de resten van het oude paleis begint de bouw van een klein paleis, een ontwerp van Höbbling en Fortunato de Prati

1881 Miklós Ybl (blz. 123) begint aan de herbouw en uitbreiding van het paleis

1200

1400

1600

1800

ca. 1356 Lodewijk I bouwt een kasteel op de zuidelijke helling van de Burchtheuvel

1458 Er komt een renaissancepaleis onder koning Matthias

1686 Na de aanval door christelijke soldaten wordt het paleis volledig verwoest

1749 Maria Theresia bouwt een groot paleis met 203 kamers

1849 Het paleis wordt opnieuw verwoest tijdens een mislukte aanval van Hongaarse rebellen

GELLÉRT-HEUVEL EN TABÁN

De boven de Donau uitrijzende Gellért-heuvel is een van de aantrekkelijkste gebieden van de stad. Op de top, op 140 m hoogte, ontvouwt zich een schitterend uitzicht op heel Boedapest. De Keltische Eravi, de voorlopers van de Romeinen, vestigden hun nederzetting op de noordelijke helling van de heuvel (blz. 98). Er doen vele verhalen de ronde over de Gellért-heuvel. In 1046 gooiden

heidense inwoners een gesloten vat met daarin bisschop Gellért, die hen had proberen te bekeren, van de heuvel. Daarna werd de heuvel naar deze martelaar genoemd. De Gellért-heuvel steekt enigszins uit in de Donau, die op dit punt smaller wordt. Hierdoor werd de voet van de heuvel een favoriet oversteekpunt, waardoor Tabán zich kon ontwikkelen.

Bezienswaardigheden in het kort

Museum

- 12 Semmelweis-museum voor Medische Geschiedenis

Kerken

- 2 Grotkerk
- 10 Parochiekerk van Tabán

Historische gebouwen

- 4 Citadel
- 8 Gouden Hert-huis
- 9 Várkert Bazár

Hotels en baden

- 1 Gellért-hotel en -badencomplex blz. 94–95
- 6 Rudas-baden

Wijken, pleinen en monumenten

- 5 Beeld van St.-Gellért
- 3 Bevrijdingsmonument
- 7 Koningin Elizabeth-monument
- 11 Miklós Ybl-plein
- 8 Tabán

Restaurants blz. 196–197

- 1 Aranyaszarvas Vendéglő
- 2 Búsuló Juhász Étterem
- 3 Café Déryné
- 4 Gellért Espresso
- 5 Hadik Kávéház Café
- 6 Hemingway
- 7 János Étterem
- 8 Locavore Restaurant & Café
- 9 Marcello
- 10 Márványmenyasszony Étterem
- 11 Szeged Vendéglő
- 12 Tabáni Gösser Restaurant

Zie ook de Stratengids kaart 1, 3, 4, 9 en 10

4 St.-Annakerk

Szent Anna Templom

Er staan in Boedapest veel kerken, maar de parochiekerk van Víziváros is een van de mooiste van de barok. De oorspronkelijke architect van deze toenmalige jezuïetenkerk is onbekend. Kristóf Hámon begon in 1740 met de bouw, die na zijn dood door Mátyás Máté Nepauer werd voltooid. In 1763 werd het gebouw bij een aardbeving zwaar beschadigd en de ontbinding van de jezuïetenorde tien jaar later vertraagde de voltooiing verder. Daarom vond de inwijding pas plaats in 1805. In de pastorie zit nu koffiehuis Angelika.

De tweelingtorens hebben schitterende barokke spitsen.

Voorgevel

Midden op het timpaan ziet u het blazoen van Boeda, daarboven tussen twee engelen het symbool van de Drie-eenheid.

★ Kansel

Deze schitterende, laat-barokke preekstoel werd in 1773 door Károly Bebó gemaakt. Hij bezit vergulde details en engelen die religieuze waarden uitdrukken. De reliëfs zijn recenter.

Hoofdingang

Orgel

Het orgel van een voormalige karmelietessenkerk op de Burchtheuvel werd eind 18de eeuw, na de ontbinding van de orde door keizer Jozef II, naar de St.-Annakerk overgebracht.

★ Koorplafond

Het plafond in de koepel van het koor toont de Drie-eenheid. Het werd in 1771 beschilderd door Gergely Vogl. Er zijn zijn neobarokke fresco's uit 1938 in het schip te zien.

★ Hoogaltaar

De beelden tonen Maria als kind, die door haar moeder, St.-Anna, naar de Tempel in Jeruzalem wordt gebracht. Ze behoren volgens velen tot de mooiste werken van Károly Bebó.

Koorbank

De koorbanken zijn versierd met rijk bewerkte houten panelen met zinnebeeldige taferelen.

Zijaltaar

Dit laatbarokke altaar van St.-Franciscus Salvator is, net als het altaar van het Heilig Kruis aan de overzijde van de kerk, het werk van Antal Eberhardt en stamt uit 1768. De schildering in het midden is echter van Franz Wagenschön.

Doopvont

Deze achter een pilaar verscholen doopvont heeft een voet met houtsnijwerk en een eenvoudig, maar prachtig versierd deksel.

TIPS VOOR DE TOERIST

Praktische informatie

Batthyány tér 7. Kaart 1 C3 (9 B1).

Tel. 061-2016364. **Open** alleen voor diensten. **F** dag. Angelika café: Tel. 061-2251653. **Open** dag. 9.00–23.00 uur.

Vervoer

H5, **M** 11, **B** 19, 41.
M Batthyány tér.